ΤΟ ΠΟΝΤΙΚΙ
Είδος: Εφημερίδα / Κύρια
Ημερομηνία: Πέμπτη, 01-10-2009
Σελίδα: 38
Μέγεθος: 913 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 12010
Επικοινωνία εντύπου: (210) 6898.448
Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

 Του Ξενοφώντα Μπρουντζάκη [xenofob@gmail.com]

Μιχαήλ Μήτρας
Μηχανή αναζήτησης
Εκδόσεις Νεφέλη
Σελ. 214

Τα κείμενα του παρόντος τόμου έχουν δημοσιευτεί κατά καιρούς είτε αυτοτελώς είτε σε διάφορα περιοδικά κι εφημερίδες. Ο συγγραφέας εμφανίστηκε περίπου στη δεκαετία του '70 και εξέπληξε για την καινοτόμο διάθεσή του, όπως αυτή εκδηλωνόταν μέσα από μια καθ' όλα αντισυμβατική γραφή που προσπαθούσε εικονοκλαστικά να σπάσει την κλασική φόρμα της αφήγησης. Στα κείμενα αυτά ο Μήτρας κατακερματίζει την πραγματικότητα, αναδεικνύει εντυπώσεις και λεπτομέρειες, επικεντρώνεται σε έναν ειδικό κόσμο όπου το κάθε συναίσθημα, μέχρι και το πιο ασήμαντο σκίρτημα, αποκτά αυτόνομη υπόσταση. Μέσα από το συνειδητό παραλήρημα αναδεικνύεται η σαφής εικόνα του σύγχρονου κόσμου, ενός κόσμου δίχως πρόσωπο, παρασυρμένου στη δίνη ενός ασαφούς περιγράμματος ζωής και μιας συνείδησης γενικών γραμμών. Από παλιά τα κείμενα του Μήτρα μου έδιναν την αίσθηση ενός μοντέρνου αρχιτεκτονικού σχεδίου πόλεως, όπου με έναν παράξενο τρόπο ο ζωτικός μου χώρος θα ήταν συμβατός με την πολυπλοκότητα της σύγχρονης κοινωνίας. Πρόκειται για μια σειρά κειμένων που ψηλαφούν το εύρος της λεπτομέρειας, αναδεικνύοντας το τραγικό μέσα από τους λαβυρίνθους των διαφόρων εκδοχών ζωής, οι οποίες εμφανίζονται ως δυνατότητα επιλογής. Οι ιστορίες που παραθέτει αρχίζουν πάντα από μια καλοζυγισμένη κλασική ατμόσφαιρα, όπου όλα μοιάζουν ισορροπημένα (στην απουσία τους;) και σχεδόν σιφονιδιαστικά ο υπαινιγμός μαινόμενος κατεδαφίζει τις βεβαιότητες (και την κενότητα;). *Ταυτόχρονα ο Μήτρας, μέσα* από μια σειρά εφιαλτικών επαναλήψεων, υπογραμμίζει την έλλειψη ενός εναλλακτικού και πολύχρωμου κόσμου.

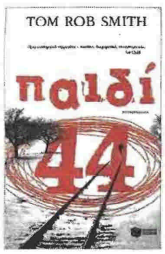

Tom Rob Smith
Παιδί 44
Μετάφραση: Ουρανία Παπακωνσταντοπούλου
Εκδόσεις Πατάκης
Σελ. 504

Από την πρώτη κιόλας σελίδα το βιβλίο αποκτά ενδιαφέρον καθώς περιγράφει με σπαρακτικό τρόπο τα χρόνια του Μεγάλου Λοιμού, μέσα από ένα επεισόδιο τη χρονιά του 1933. Ήταν η εποχή που η εφαρμογή της κολεκτιβοποίησης γονάτισε ολόκληρη την Σοβιετική Ένωση, μιας και δεν έβρισκες ούτε κόκκο σιταριού παρα-πεταμένο. Τότε ήταν που στην ενδοχώρα σημειώθηκαν περιστατικά κανιβαλισμού. Από τη μεγάλη πείνα του 1933 περνάμε είκοσι χρόνια μετά στο 1953, ένα μήνα πριν τον θάνατο του Στάλιν, απ' όπου ξεκινά ξανά η ιστορία του βιβλίου. Αμέσως βρισκόμαστε αντιμέτωποι με την πιο αποτρόπαιη μορφή ολοκληρωτισμού, η οποία «καταργεί» την ανθρώπινη φύση με «επαναστατικά» διατάγματα. Ένα από αυτά ισχυρίζεται ότι στα σοσιαλιστικά καθεστώτα δεν διαπράττονται φόνοι! Στην εφαρμογή της αυτή η γελοία στα ιστορικά χρονικά αντίληψη μετατρέπεται σε έναν εξωφρενικό εφιάλτη, αυτό ακριβώς που βιώνει ο Λεό Ντεμίντοφ, ήρωας πολέμου και τυφλά αφοσιωμένος στο Υπουργείο Κρατικής Ασφάλειας. Η μεταστροφή του Λεό, μέσα από την οποία φωτίζεται η αγριότητα του ολοκληρωτισμού, ξεκινά όταν στις γραμμές του τρένου στη Μόσχα ανακαλύπτεται το πτώμα ενός παιδιού. Η επιμονή της μητέρας του ότι πρόκειται για δολοφονία θα κλονίσει τελικά την ακλόνητη στα κομματικά δόγματα πίστη του Λεό, τα οποία θεωρούν αδιανόητη ενέργεια τον φόνο στις σοσιαλιστικές κοινωνίες. Όταν ο *Λεό αποφασίζει να αντιταχθεί σ' αυτόν τον* εξωφρενικό παραλογισμό, θέτει τον εαυτό του και ταυτόχρονα τη γυναίκα του Ραΐσα σε μια απίστευτη ταλαιπωρία, μέσα από την οποία βρίσκεται *στα ίχνη παρόμοιων* δολοφονιών. Πρόκειται για ένα συγκλονιστικό θρίλερ το οποίο, ακολουθώντας τα ίχνη ενός διεστραμμένου δολοφόνου, αποκαλύπτει την πιο διεστραμμένη μορφή τρομοκρατίας που επιβλήθηκε ποτέ στο όνομα μιας ρομαντικής επανάστασης.

Tobias Wolff
Ο κλέφτης του στρατοπέδου
Μετάφραση: Χρήστος Οικονόμου
Εκδόσεις Πόλις
Σελ. 118

Μια φιλία τριών ανδρών, οι προετοιμασίες για τον πόλεμο του Βιετνάμ, ο πόλεμος και πίσω απ' όλα η πολυπλοκότητα της Αμερικής. Ταυτόχρονα με την εκπαίδευση των τριών φίλων, οι οποίοι καταλήγουν στον στρατό μιας και δεν βρίσκουν ένα νόημα στην πληκτική ζωή της κοινωνίας στην οποία μεγαλώνουν, έχουμε τους βομβαρδισμούς στο Βιετνάμ αλλά και τις αντιπολεμικές διαδηλώσεις, όπως και τα σφραγισμένα φέρετρα τυλιγμένα με την αστερόεσσα που επιστρέφουν στην πατρίδα. Φυσικά τη βαρετή ζωή του πολίτη δεν την αλλάζει η πληκτική ζωή του στρατώνα. Το μεγαλύτερο μέρος της ιστορίας εκτυλίσσεται σε ένα στρατόπεδο που βρίσκεται στη Βόρειο Καρολίνα. Εκεί, στο στρατόπεδο, τη Μέρα της Ανεξαρτησίας, ο Μπίσοπ, ο Λιούις και ο Χάμπαρντ φυλάνε σκοπιά σε μια αποθήκη πυρομαχικών. Τη μοναξιά τους επιτείνει και το γεγονός ότι το στρατόπεδο είναι έρημο, καθώς οι περισσότεροι φαντάροι έχουν άδεια. Ξαφνικά ξεσπάει μια πυρκαγιά και οι τρεις φίλοι, θαρρείς μέσα από αυτό το τραγικό και επικίνδυνο συμβάν, βρίσκουν νόημα στη ζωή τους, ένα νόημα που το μόνο που απαιτεί είναι η διασκέδαση της πλήξης τους. Από μια ανόητη παρεξήγηση με δυο αστυνομικούς που τους προτείνουν να απομακρυνθούν, θα φτάσουν στο σημείο να θέσουν ολόκληρη την περιοχή σε σοβαρό κίνδυνο, καθώς τα πυρομαχικά μπορεί να εκραγούν με το παραμικρό. Από τη μια στιγμή στην άλλη όλα αποκτούν ένα ακραίο ενδιαφέρον, που οι ήρωές μας *το συνειδητοποιούν μέσα από τον άμεσο* κίνδυνο που πέρασαν. Βρισκόμαστε λοιπόν στην Αμερική, όπου το ενδιαφέρον για τη ζωή πρέπει να περάσει από έναν μεγάλο κίνδυνο.

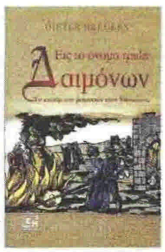

Dieter Breuers
Εις το όνομα τριών δαιμόνων
Μετάφραση: Ευαγγελία Γεωργούλα
Εκδόσεις Κονιδάρης
Σελ. 469

Ο άνθρωπος στο διάβα της πορείας του ήρθε αντιμέτωπος με μια σειρά μυστηρίων, άγνωστων καταστάσεων και ανερμήνευτων γεγονότων τα οποία κλήθηκε να λύσει. Μέσα από την αντιμετώπιση αυτών των πρωτόγνωρων γεγονότων εξελίχθηκε δημιουργώντας την επιστήμη και τις τέχνες. Παρά την εξέλιξη και τις απίθανες κατακτήσεις που είχε κάθε εποχή, τις κοινωνίες σκίαζε πάντα η βαριά κληρονομιά των προκαταλήψεων και των δεισιδαιμονιών που καλλιεργούσαν η άγνοια και η καθυστέρηση, σε αγαστή συνεργασία με τη θρησκεία. Το βιβλίο αυτό του Ντίτερ Μπρόιερς αναφέρεται σε μια εποχή που ξεκινά στις τέλος του Μεσαίωνα και συνεχίζει στους αιώνες της νεότερης εποχής. Αυτή τη σκοτεινή εποχή μέσα στην οποία κυοφορείται η ελπίδα του σύγχρονου κόσμου, ο σκοταδισμός της Εκκλησίας μέσω της Ιεράς Εξέτασης εξαπολύει εναντίον της ανθρωπότητας, μεταξύ των άλλων, και το απίθανο κυνήγι των μαγισσών. Σε αυτή τη θεάρεστη υπόθεση οι ανέραστοι ιερείς-δικαστές οδήγησαν στον θάνατο πάνω από 60.000 ανθρώπους, γυναίκες στη συντριπτική τους πλειονότητα, γιατί αυτές είχαν «στενότερες επαφές» με τον διάβολο λόγω φύλου και οι οποίες ρίχτηκαν στην πυρά σαν μάγισσες. Το φαινόμενο έλαβε διαστάσεις επιδημίας, με υστερικά χαρακτηριστικά, όπου η Εκκλησία οργάνωσε μια λυσσώδη επίθεση προκείμενου να κρατήσει τον κόσμο δέσμιο της άγνοιας, του φόβου και της καθυστέρησης. Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζεται μια σειρά απίθανων *ιστοριών που ξεπερνούν κάθε διαστροφή*, και φωτίζει μια από τις σκοτεινότερες περιόδους της ανθρωπότητας, κατά την οποία ένας απίθανος αριθμός ανθρώπων εξοντώθηκε στην πυρά, θύμα της άγνοιας που μάστιζε την καθημερινότητα της εποχής αλλά και της πανίσχυρης εξουσίας που ασκούσε η εγκληματική Εκκλησία, η οποία εχθρευόταν θανάσιμα κάθε... καινό δαιμόνιο!

Σόλων Νεοκ. Γρηγοριάδης
Ιστορία της Σύγχρονης Ελλάδας 1941-1974
Εισαγωγή: Γιώργος Μαργαρίτης
Τόμος Α', Κατοχή - Δεκεμβριανά 1941-1945
Εκδόσεις Polaris
Σελ. 776
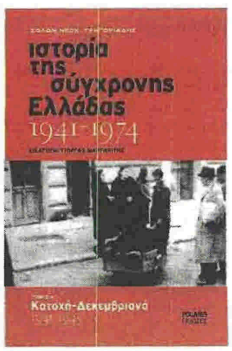
Δεν είναι λίγες οι φορές που τα πρόσφατα ιστορικά γεγονότα, λόγω ακριβώς της εγγύτητας, παραμένουν πιο άγνωστα και σκοτεινά από τα παλαιότερα. Η ιστορία της σύγχρονης Ελλάδας αποτελεί μια περίοδο υπό διερεύνηση, η οποία περιμένει με τα χρόνια να ωριμάσει. Η αποτίμηση σύγχρονων γεγονότων λοιπόν έχει εξ αντικειμένου ένα βαθμό δυσκολίας, αυτόν της αφομοίωσης των γεγονότων. Αυτές τις μέρες επανακυκλοφορεί ο πρώτος τόμος ενός τρίτομου ιστορικού έργου που εξετάζει ένα σημαντικό κομμάτι, την περίοδο 1941-1945. Το ογκώδες έργο του Γρηγοριάδη βασίζεται σε μια πληθώρα αρχείων, αντλημένων από τον Τύπο της εποχής, σε μια βιβλιογραφία εκτενή και έγκυρη και σε ντοκουμέντα που έχουν αντληθεί από διάφορα ελληνικά και ξένα αρχεία. Όταν την 27η Απριλίου 1941 οι Γερμανοί ύψωναν την σβάστικα κανείς δεν είχε την ψευδαίσθηση ότι πρόκειται για μια ιστορία που θα περάσει εύκολα, αλλά και κανείς δεν φανταζόταν ότι άρχιζε μια τραγωδία η οποία θα κρατούσε για τη χώρα μας πολύ περισσότερο απ' όσο εκτιμούσαν και οι πιο απαισιόδοξες προβλέψεις. Στον πρώτο τόμο έχουμε λοιπόν όλο εκείνο το εφιαλτικό σκηνικό που εκτυλίχθηκε στα χρόνια της Κατοχής, καταγεγραμμένο με νηφαλιότητα, όπου τεκμηριώνεται και το πιο προφανές ιστορικό στοιχείο που παρατίθεται. Ταυτόχρονα, οι κρίσεις είναι μετρημένες, δίχως ωστόσο να τους λείπει η συγκίνηση, όταν αυτό είναι επιβεβλημένο. Η Αντίσταση εξετάζεται σε όλο της το εύρος με κριτικό μάτι, έτσι που να αφήνει περιθώρια στον αναγνώστη να διαμορφώνει την άποψή του δίχως να επηρεάζεται. Ο πρώτος τόμος αυτού του σημαντικού έργου ολοκληρώνεται το 1945 με την Απελευθέρωση, στο σημείο εκείνο που θα άνοιγε ένα νέο κεφάλαιο ελπίδας για τον τόπο. Κατά τραγικό τρόπο όμως άνοιξε μια νέα εφιαλτική περίοδος με αποκορύφωμα τον Εμφύλιο Πόλεμο.